

Talousskatseaus Suhdanteet 3.7.2017

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

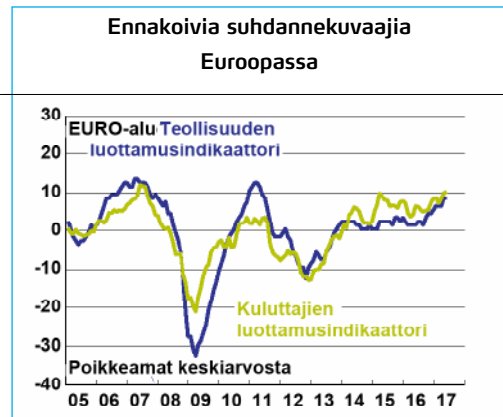
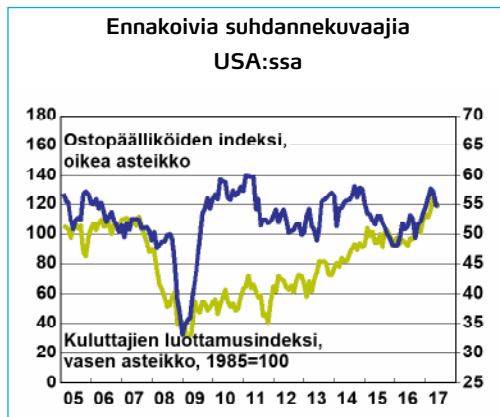

● **USA:n keskuspankki FED nosti jälleen ohjauksorkoiaan 0,25 prosenttiyksikköä.** Nyt koron vaihteluväli on 1,00-1,25 prosenttia. USA:n talouskasvu on hiukan laantunut, mutta keskuspankki luottaa kasvun jatkumiseen, ja varautuu mahdollisesti toiseenkin korotukseen tämän vuoden aikana. Kuluttajien luottamus on vahvalla tasolla, mutta teollisuutta peilaava ostopäällikköiden indeksi on melko lähellä 50 pisteen vedenjakajaa.

● **EU:n teollisuuden ja kuluttajien luottamusindikaattorit vahvistuivat edelleen toukokuussa.** Euroalueen kasvuvauhti pysyi entisellään vuoden alussa. Kasvu jatkuu myös Espanjassa, Portugalissa ja Italiassa, joissa pankkisektorin riskit ovat herättäneet huomiota. Sitä vastoin Britannian kasvu hiipui ensimmäisellä neljänneksellä.

Euroalueen hintakehitys jatkuu vakaana, vaikka inflaatio laski kesäkuussa 1,3 prosenttiin. EKP piti 9.6.2017 kokouksessaan ohjaukskoron ennallaan nollassa.

● **Suomessa kasvu on selvästi vahvistunut, kun kulutuksen rinnalla lisääntyvät nyt myös investoinnit ja vienti.** Bkt:n ennusteiden keskiarvo vuodelle 2017 on päälle 2 prosenttia, mutta monet ennakoivat jo lähes 3 prosentin kasvua. Ensi vuodelle ennustekeskiarvo on 1,6 %.

Epävarmuus USA:n kehityksestä ei ole juuri näkynyt pörssikursseissa tai suhdannekyselyissä. Polemiikki presidentin asemasta on laantunut, mutta viireillä on tutkimuksia, jotka voivat johtaa syytöksiin Trumpia vastaan. Liittovaltion toimintaedellytykset ovat normaalia heikommat sen vuoksi, että suuri osa hallinnon viroista on edelleen täyttämättä. Tämä hidastanee osaltaan presidentin radikaalien päätösten eteenpäin viemistä.

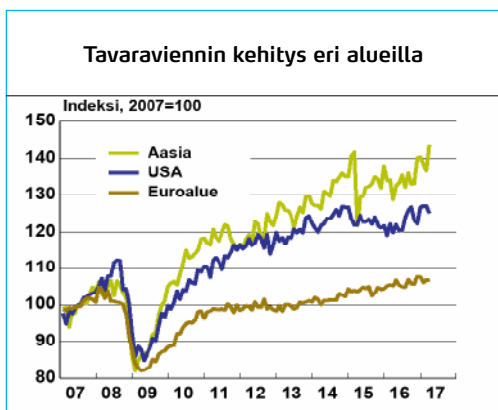
USA:n bkt:n kasvu hidastui vuoden loppuun ja kuluvan vuoden alussa. Vuoden takaiseen verrattuna kasvu oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 2 %. Kasvu syntyy pääasiassa kotimarkkinoilla, vaikka vientikin on lisääntynyt.

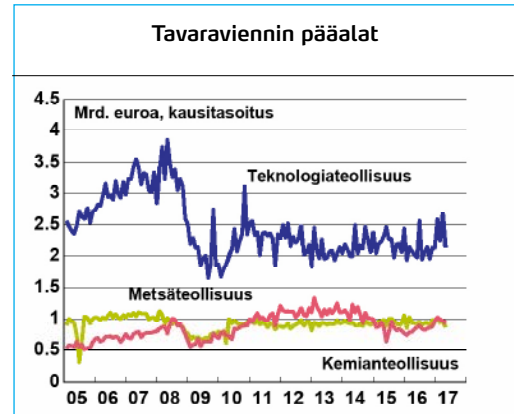
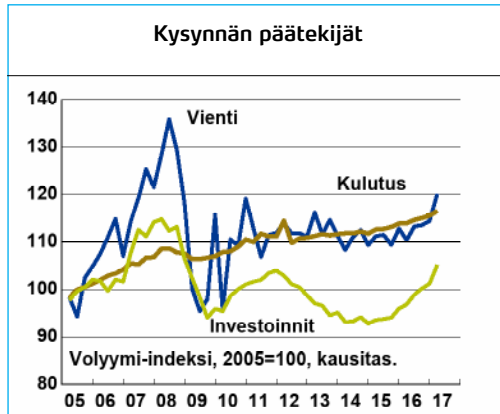
Euroalueellakin kasvu on kotimarkkinavetoista. Alueen vienti palautui finanssikriisin jälkeen paljon heikommin kuin

USA:ssa ja Aasiassa. Vuonna 2015 ulkomaankauppa takelteli maailmanlaajuisesti, mistä se on vähitellen alkanut palautua. Euroalueella viennin kasvu on pysynyt tasaisempana, mutta hitaana.

Venäjän talous on alkanut vähitellen kasvaa. Nostajana on lähinnä öljysektori, vaikka viime kuukausina öljyn hinta ei olekaan kohonnut. Elpymistä voi nähdä myös vähittäiskaupassa, teollisuustuotannossa ja rakentamisessa. Maan keskuspankki ennustaa bkt:n vuosikasvuiksi noin 1,5 % tasolla vuosina 2017-2018. Yhdysvalloissa hyväksyttiin lakimuutos, joka kaventaa presidentin mahdollisuuksia Venäjän pakotteiden lieventämiseen tai poistamiseen. Lisäksi nykyisten pakotteiden vaikutuksia pyritään laajentamaan koskemaan uusia venäläisiä ja ukrainalaisia henkilöitä ja yrityksiä.

Kiinan ulkomaankauppa on kasvanut ripeästi alkuvuonna ja bkt:n kasvu jatkuu noin 6 % vauhdilla. Maan ympäristöongelmat ovat taloudelle kuitenkin suuri haitta. State of Global Air 2017-raportin mukaan noin miljoonan ihmisen arvioidaan kuolevan maassa ilmansaasteisiin. Maailmanlaajuisesti tällaisia kuolemia arvioidaan tapahtuvan 4 miljoonaa. Kaksi kolmasosaa maan pohjavedestä ja yksi kolmannes pintavedestä arvioidaan käyttökelvottomaksi saastuneisuuden vuoksi.

Kokonaistuotannon kasvu on vauhdittunut selvästi. Viime vuoden loppu korjattiin paremmaksi, minkä jälkeen vauhti kiihtyi kuluvan vuoden alussa.

Investoinnit ovat lisääntyneet asuntorakentamisen ja metsä- ja energiahuollon tehdashankkeiden kautta. Viennin ennustettu elpyminen näyttää nyt lopulta toteutuvan. Nousua on ainakin teknologia- ja kemianteollisuudessa. Metsäteollisuus elpynee myös, kun biolaitokset alkavat tuottaa täydellä teholla. Kulutuksen kasvukontribuutio heikkenee säästämisasteen kääntyttyä miinukselle, mutta senkin ennustetaan säilyvän kasvussa.

Rakentamisen nopein nousu on ohi kasvukeskusten ja erityisesti pääkaupunkiseudun kerrostalohankkeiden valmistuttua. Rakennustoiminnan ja investointien kasvua pitävät kuitenkin yllä korjaus- ja pientalorakentaminen sekä teollisuuden investoinnit.

EK:n investointitiedustelun mukaan tehdasteollisuuden investointiaste on kohoamisen jälkeenkin yksi EU-maiden matalimmista. Kun otetaan mukaan myös t&k-menot, niin investointiaste laskee ennusteiden mukaan edelleen vuosina 2016 ja 2017 ja jää 22 prosenttiin jalostusarvosta. Tämä lukema on kuitenkin lä-

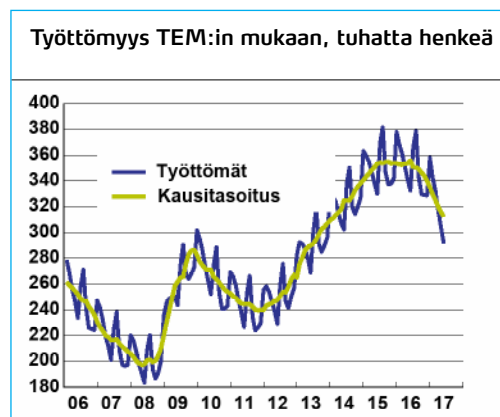
hellä vertailumaiden keskitasoa.

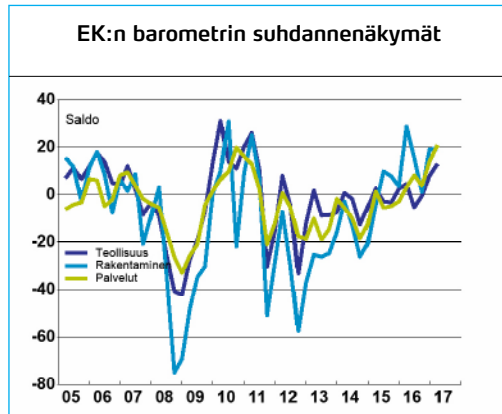
Kiinteissä investoinneissa kasvua arvioidaan syntyvän tänä vuonna erityisesti energiahuollossa ja teknologiateollisuudessa, metsäteollisuudessa investointien ei arvioida enää kasvavan. Kiinteät ja t&k investoinnit yhteensä vähenivät prosentin vuonna 2016, mutta kuluvana vuonna niiden arvioidaan kasvavan 3 %.

Teollisuustuotanto on nykyisten tietojen mukaan elpynyt hitaasti vuodesta 2015 lähtien. Lukuja on pitkin matkaa korjattu ylöspäin, vielä viime vuonna lähes kaikki toimialat taantuiivat. Nyt kasvua on niin kemia- kuin metsä- ja teknologiateollisuudessa. Pitkän taantuman vuoksi tasot ovat edelleen heikot.

Vienti on alkanut elpyä aiempaa laajapohjaisemmin, mutta huhtikuu jäi heikoksi. Kulkuneuvojen lisäksi nousua on metallien viennissä ja tilanne on kohentunut muillakin teknologiateollisuuden aloilla. Kemianteollisuudessaakin on pientä parannusta muillakin kuin öljyalalla. Paperiteollisuuden kehitys on vielä nihkeää, mutta puutavaran toimitukset lisääntyvät.

Työttömyys alenee työnvälitystilastoissa reippaasti, mutta Tilastokeskuksen mukaan työttömien määrä on pysynyt jotakuinkin ennallaan. Tilastokeskuksen tarkastelussa työttömien määrä kohoaa usein kesäaikana työtä hakevien opiskelijoiden tullessa työmarkkinoille ja tämä synnyttäneen nyt eroa indikaattorien kehityksiin.

EK:n suhdannekyselyt kesäkuulta viestivät jo reippaasta ja laajapohjaisesta noususta. Rakentamisessa ja palveluissa suhdanteet ovat kypsemässä vaiheessa, niiden kasvettua jo vuoden 2014 lopusta lähtien. Teollisuuden kehitys on alkanut selvemmin kohentua vasta viime vuoden aikana. Tilastoissa teollisuus oli pitkään barometriin verrattuna heikko, mutta tilastokorjausten jälkeen ne käyvät melko hyvin yhteen.

Teollisuus on kärsinyt heikosta viennistä, mutta Euroopan kasvu näyttää vihdoin kasvattavan Suomenkin vientiä. Kotimaassa tilanne on myös parantunut investointien lisääntyä. Teollisuuden tuotanto-odotukset ovat kohonneet jo selvästi normaalia korkeammalle tasolla tilauskantakin on ylittänyt keskimääräisen tason.

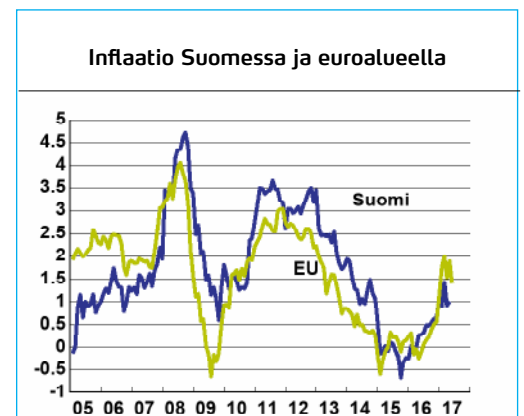
Rakennustoiminnassa luottamus on pysynyt vahvana, vaikka suurten kerrostalohankkeiden valmistuessa nopein nousu alkaa olla jo ohi. Palveluissa vähittäiskaupan heikompi vaihe väistyi vuodenvaihteen jälkeen ja luottamus on näin vahvistunut entisestään sekä vähittäiskaupassa että kaikissa palveluissa keskimäärin.

Kuluttajien luottamus on vahvimalla tasolla yli 20 vuoteen. Odotukset koko maan talouden ja työllisyy-

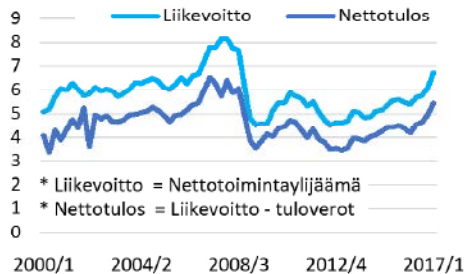
den kehityksestä seuraavat 12 kuukautta eteenpäin ovat hyvin myönteiset. Arviot oman talouden kehityksestä ovat viime kuukausina kuitenkin hiukan laimentuneet.

Inflaatio on jo pidemmän aikaa kohonnut niin EU-maissa keskimäärin kuin Suomessa. Kuluvaan vuoteen aikana inflaatio on ehtinyt jo laantua. Inflaatio oli toukokuussa Suomessa 0,7 prosenttia ja ennakkotiedon mukaan EU-maissa 1,3 prosenttia kesäkuussa. Vuosimuutokset vaihtelevat, mutta kuukaudesta toiseen hinnat ovat keskimäärin olleet hitaassa nousussa. Eniten inflaatiota ovat kohottaneet energian hinnan nousu, ajoneuvoverot, tupakan ja sähkön kallistuminen.

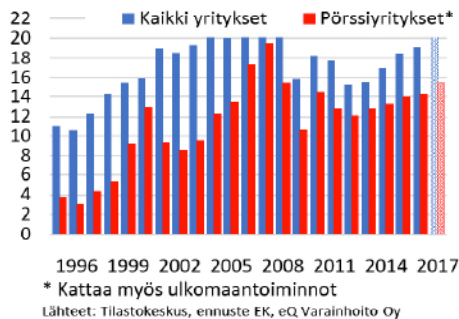
Myös teollisuuden raaka-aineiden hinnat ovat nousseet. Viime kuukausina raaka-aineet ovat kuitenkin halventuneet ja öljynkin hinta oli kesäkuun lopussa alle 45 dollaria barreilita. Maailmankaupan elpyessä on kuitenkin todennäköistä, että hinnat palaavat nousu-uralle.

Kaikki yritykset, pl rah.sektori 1/4 v. mrd €

Yritysten nettotulos, vuositaso, mrd €

Yritysten kannattavuus on hiljalleen parantunut, vaikka liikevaihto on polkenut lähes paikallaan. Vuodenvaihteesta tuloskunto otti kunnan harppauksen parempaan suuntaan. Jos kasvu ei tästä taitu, kuluva vuodesta tulee hyvä. Luvut ovat kuitenkin ennakkollisia ja niihin saatetaan tehdä merkittäviäkin korjauksia. Ennusteissa kannattavuus kohenee kuluvana vuonna samaa vauhtia kuin pörssiyrityksillä.

Pörssiyritysten liikevoitto parani osavuositarkastuksissa viime vuoden aikana, mutta heikosta alusta johtuen koko vuosi 2016 jäi jotakuinkin edellisvuoden tasolle. Kuluvana vuonna kannattavuuden ennustetaan paranevat noin 10 %.

Suhdannelaitosten ennusteet ovat pääsääntöisesti sitä parempia mitä tuoreemmasta julkistuksesta on kysymys. Viennin ja teollisuustuotannon elpyminen varmistui kunnolla vasta kansantalouden 1. neljänneksen tietojen myötä kesäkuun alussa.

Kun kotimarkkinoilla kulutuskysynnän sekä palveluiden kasvu jatkui ja

investoinnitkin lisääntyivät, niin suhdannekuva parani melkoisesti. Vielä joulukuussa 2016 Nordea ja VM ennustivat kuluvalle vuodelle vain prosentin kasvua, nyt keskiarvo bkt-ennusteista on päälle 2 %. VM ennustaa kuluvaan vuodeseen bkt:lle 2,4 ja Nordea 3 prosentin kasvua.

Työllisyyteen ei ennusteta olennaisia muutoksia. Työttömyys olisi voinut heikon tilanteen aikana kasvaa enemmänkin kuin mitä tapahtui. Kasvu- vaiheessa työllisyyden palautuminen voi olla vastaavasti myös hitaampaa. Työllisyyden paraneminen edellyttää hyvää kasvua usean vuoden ajan.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2015 Tilastokeskus / Ennusteet, Valtiovarainministeriö: Kesäkuu 2017

	2015	Vuosimuutos, %		
		2016*	2017**	2018**
Bkt, volyyymi.....	0,3	1,5	2,4	1,6
Vienti, volyyymi.....	0,8	1,5	4,7	3,7
Tuonti, volyyymi.....	3,2	2,9	3,0	2,6
Yksityinen kulutus, volyyymi.....	1,5	1,9	2,3	1,1
Yksityiset investoinnit, volyyymi.....	2,6	6,1	4,2	3,0
Kuluttajahinnat.....	-0,2	0,4	1,0	1,3
Ansiotasoindeksi.....	1,4	1,1	0,2	1,2

Tasot ja asteet

Työttömyysaste, %.....	9,4	8,8	8,5	8,1
Työllisyysaste, %	68,1	68,7	69,3	70,2
Vaihtotase, %-BKT:sta	-0,6	-1,1	-1,4	-1,1
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-2,7	-1,9	-1,8	-1,7

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi